

EDINOST

Izhaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Florijana 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorsij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave števil 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšerati oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Florijana 20.

Proglasitev nove vlade na Madžarskem.

BERN, 10. (Stefani.) Poročilo z Dunaja pravi: Zgodovinska izprememba vladavine se je izvršila v največjem redu in popolnoma mirno. Rumunska garnizija je bila pripravljena za posredovanje. Ob 19.30 se je zbrala velika množica pred hotelom Bristolom, kjer je izjavil predsednik ministrskega sveta Friderik v imenu vlade, da se je stara vlada odrekla in da sestavi novo vlado. Ob 22.00 imelo vse entente misle v Budimpešti sestanek, h kateremu sta bila povabljeni tudi nadvojvoda Josip in bivši predsednik Friderik. Sestanek, ki je trajal 2 uri, je predsedoval angleški general Gordon. Prišlo je do sporazuma v vseh spornih vprašanjih. Načelniki misli so obljubili vsi svojo pomoč. Potom misli je obvestila vlada entente o izpremembi vladavine in ukrenila, da se vrnejo madžarske čete, ki so v Szegedu, na Dunaju in v Gradcu, v Budimpešto.

Nadvojvoda Josip o razvoju položaja na Madžarskem.

LONDON, 10. (S.) V razgovoru z dopisnikom Reuterske agencije je 8. t. m. izjavil nadvojvoda Josip, da mu je nemogoče reči, ali izbere Madžarska monarhično ali republikansko vladavino, ker gre odločitev v tej stvari narodni skupščini. Nadvojvoda je dostavil: Nemogoče je izvesti volitve, dokler traja rumunska zasedba. Volitve se bodo vršile na podlagi splošne volilne pravice. Vsi Madžari, moški in ženske, stari nad 24 let bodo imeli volilno pravico. Sedanjí položaj na Madžarskem je kritičen. Rumuni so obustili železnice, hrzavani in telefonski promet in tako ovirajo dotov živil v Budimpešto. Nadvojvoda je zaključil, rekoč, da se nova vlada ne bo pogajala z Rumuni, pač pa da zaupa v entente.

Naredbe ministrskega sveta.

CURIH, 10. (Stefani.) Iz Budimpešte poročajo: Ministrski svet je dovolil nositi voljakom črnke, ki so jih nosili pred 21. marca, in je obnovil črne javnih uslužbence. Državni tajnik Bela Terlev je bil imenovan za ministra za prehrano in Friedrichovim kabinetu.

Bela Kuhn pod orožniškim nadzorstvom.

CURIH, 10. (Stefani.) Poročilo iz Weimara pravi, da je prišel Bela Kuhn v Gressan blizu Kölna, kjer ga stražijo orožniki.

Kako je nadvojvoda Josip prevzel vlogo.

BERN, 9. (S.) Z Dunaja poročajo: Brzojavka iz Budimpešte javlja, da priobčujejo posebne izjave listov izjave min. predsednika Friderika o zadnjih dogodkih. Vse miroljubne organizacije in uradniki vseh ministrstev so sklicali min. četrti zborovanje, na katerem so razpravljali o položaju. Govorniki so izražali svojo žalost nad dejstvom, da se država bliža z velikanskimi koraki svojem polomu. Naglašali so, da se morajo povzpeti na strani ententnih misli, iz katerih je razvidno, da vlada nima več moči in da je popoln polom neizogiben. Naš narod, so govorili govorniki, ki je toliko tr

značaj. Malokatero mesto ima tako lepo prijazno lice in ko sem se v preteklih dneh vozil mimo njega, mi je bilo vedno nekako težko pri srcu. Saj je bilo to že nekakšno mesto in dr. Lovro Toman je lepo razložil pomen njegovega imena: Maribor t. j. po naše nekako: Dolo in boš. S temi besedami je označena nekakšna naša sedanja naloga. Določila nam bodeta nam osvobodila, kar je bilo izgubljeno. Danes imamo svoj jugoslovanski Maribor in lahko rečemo, da je to mesto eno najvažnejših točk v Jugoslaviji. Ako pogledamo na njegovo lego, se nam zdi, da je to jugoslovanski — Verdun. Oni govorci s severa križajo mesto proti severnim vetrovom, zato raste po bregih ob južni strani žilnato gorjstvo. Ti griči tvorijo naravno utrdbo proti severu in pričajo sami po sebi, da je Maribor kralj zelene Stajerske. Obdali so ga lepo v polkrogu in gledajo nanj z vseh strani s pravo ljubeznijo in zaupanjem. Ako pa bi bila njih obramba preslabša, vedno dobro, da imajo na jugu ogromno Pohorje, ki zvesto čuva nad Mariborom in kakor črn orol zamisljeno pristanja svoja krila, da prikrije mesto v slučaju nevarnosti. Tako se nam zdi strategično Maribor nepremagljiva točka, ki bi se ob nji razbila vsaka sovražna sila, kakor se je n. pr. razbila pred Verdunom. Da, tu je jugoslovanski Verdun.

Ako danes izstopiš v Mariboru, te pač obidejo veselo misli! Kako je bilo včasih? Zdelo se ti je, da si prišel na tuj, danes zopet stopaš po domačih tleh. Na kolodvoru je veselo vrvenje — povsod polno vojaštva, potnikov, uradnikov. Čutimo, da smo tu tik za mejo. Kontrola po vagonih je stroga. Predno odide vlak proti severu, pregledajo vojaški vozove in sedeže. Tihotapci (poseben področje naše dobe) so zvitli, a kontrola še bolj. Tako n. pr. znaš tihotapec pod sedež II. razreda svoj tobak, milo, mast — in izgine. Misli si, ako bo mesto prazno, se ne bo prešikovalo; toda naši vrli Gorčani poznajo te vrste ljudi: prešičejo vse in najdejo vse in tihotapec je samo toliko na voljen, da poleg blaga ne konfiscirajo — se nelega. Tudi železničarji so zadnji čas mnogo »tihotapili«. Ko smo se pripeljali na kolodvor, se je ravno zgodilo, da so zasledili več blaga — v lokomotivi. Pregledali so torej vso lokomotivo in celo premog — našli so tudi tam par zavrtikov. Vsa ta vestnost seveda ne more popolnoma umiliti tihotapstva — priznati moramo zmožnost, da je kontrola stroga in da se vestno vrši, kar je seveda važno.

Odidejo proti mestu. V prvem hotelu vprašamo za prenočišče. Odgovor je seveda: nič. Ob enem ga lahko razumemo, da bi bilo, ko bi... Treba je to razumeti tako: V Zagrebu moraš dati vrtarju najmanj 20 K, da ti sploh da kako sobo. Na ta način zaslužiš tam portirja po 600—800 K na dan. To ve tudi naš vrtar, zato dene pomembno roko v žep. Ker ni v Zagrebu nikogar, ki bi napravil red po hotelih — hočejo taki ljudje tudi pri nas vpeljati to razvado. Mi pa gremo rajše naprej in res najdemo pozeje lepo sobo za 10 K. Za danes ima Maribor skoraj premalo hotelov, kar nastaja tu važno trgovsko središče — vendar stanovanjska miselnost ni tako velika, kakor v Ljubljani ali v Zagrebu. V obeh slovi hotelih »Union« in »Zamorc« imamo dobre restavracije in obilo sob. »Union« je bil prej »Erzherzog Johann«, Zamorca pa so napravili iz »Mohra«, seveda je gospod za morec — ne da bi se pral — bel kakor je bil popel.

Maribor stoji danes v znamenju — barvanja. Barve so zdaj drage, to je res, toda po vseh ulicah te spremlja njih duh. Povsod se delajo novi napisi. Po večini so že gotovi — nekateri še čakajo. V napisih je tudi mnogo napak — pa čas bo tudi te odstranil. Tako izgleda Maribor danes na zunaj že precej kot slovensko mesto. Po ulicah je zelo živo. V tem oziru ima Maribor več temperamenta nego Ljubljana. Pravi, da je Maribor »stajerski Meran« in res se ti zdi, da ima predvsem južni temperament. dočim čela Ljubljana vstaja alpskega mesta. To živahnost in veselost pos